

***Požadavky
standardů dobrého zemědělského a
environmentálního stavu (GAEC)***

Lubomír Smrček

tel. 776 017 517

lub.smrcek@gmail.com

***Materiál pro účastníky seminářů pořádaných
Okresní agrární komorou ve Zlíně***

Žadatel na orné půdě nad 7°, zajistí po sklizni plodiny založení porostu následné plodiny, nebo uplatní alespoň jedno z níže uvedených opatření:

a) ponechání strniště sklizené plodiny minimálně do 30. listopadu

b) půda zůstane zorána nebo podmítnuta za účelem zasakování vody minimálně do 30. listopadu

GAEC 1

- Oblast eroze půdy
- Orná půda s průměrnou sklonitostí nad 7°
- Do 30. listopadu
- Možnost splnění více způsoby:
 - po sklizni následná plodina(ozim)
 - orba/podmítka
 - strniště
- Požadavek není v praxi problematický (žádná porušení)
- Přeseťová příprava na podzim bez založení porostu je porušením

GAEC 2

2.1.2. Standard GAEC 2

Žadatel na ploše půdního bloku, popřípadě jeho dílu, označené v evidenci půdy (LPIS) jako půda:

- a) silně erozně ohrožená, zajistí, že se nebudou pěstovat širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice. Porosty obilnin a řepky olejné na takto označené ploše budou zakládány s využitím půdoochranných technologií, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí. V případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin,
 - b) mírně erozně ohrožená, zajistí, že širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice budou zakládány pouze s využitím půdoochranných technologií.
- (Toto rozšíření je platné od 1. 7. 2011, tzn. na porosty založené před tímto datem se nevztahuje.)*

Důvod: Ochrana půdy před vodní erozí a ochrana komunikací a dalších staveb před zaplavením nebo zanesením splavenou půdou.

GAEC 2

- Textové/tabulkové informace
 - Výpis eroze za uživatele (tabulka – volba formátu xls, pdf)
 - Záložka eroze (informace k půdnímu bloku)
- Grafické informace (mapové vrstvy)
 - Podkladová vrstva erozní ohroženosti
 - Vrstva protierozních opatření
 - Vrstva odtokových linií
 - Vhodnost setí/sázení po vrstevnici
 - Vrstevnice

GAEC 2

PB/DPB	Podrobné	Zem.parcely	Areály	Tisky	KP v evidenci	Řízení
Hospodářství	Hnojště	Dotace				
Typ výstupu:	PDF	Identifikace*:	názy parcel			
Informativní výpisy						
Tisknout	1) Přehled PB/DPB se základními údaji k datu*					
Tisknout	2) Přehled PB/DPB s detailními údaji k aktuálnímu datu*					
Tisknout	3) Přehled PB/DPB s agroenvironmetálními údaji EAFRD k aktuálnímu datu					
Tisknout	4) Přehled PB/DPB se základními údaji včetně návrhů a zrušených k aktuálnímu datu					
Tisknout	5) Přehled účinných PB/DPB s údaji LFA a údaji o nároku na dotaci v rámci opatření NATura 2000 na zem. půdě k datu					
Tisknout	6) Přehled účinných PB/DPB k datu					
Tisknout	7) Přehled obhosp. půdy v členění na KÚ dle zákona č. 252/1997 Sb.ke dni 01.09.11					
Tisknout	8) Přehled PB/DPB se zařazením do katastrálních území ke dni* 01.09.11					
Tisknout	9) Půdní bloky s AEO-EAFRD závazky*					
Tisknout	10) Platnosti AEO-EAFRD závazků na PB/DPB					
Tisknout	11) Erozní ohroženost PB/DPB					
Tisknout	12) Zpráva o výsledcích měření AZPP					

GAEC 2

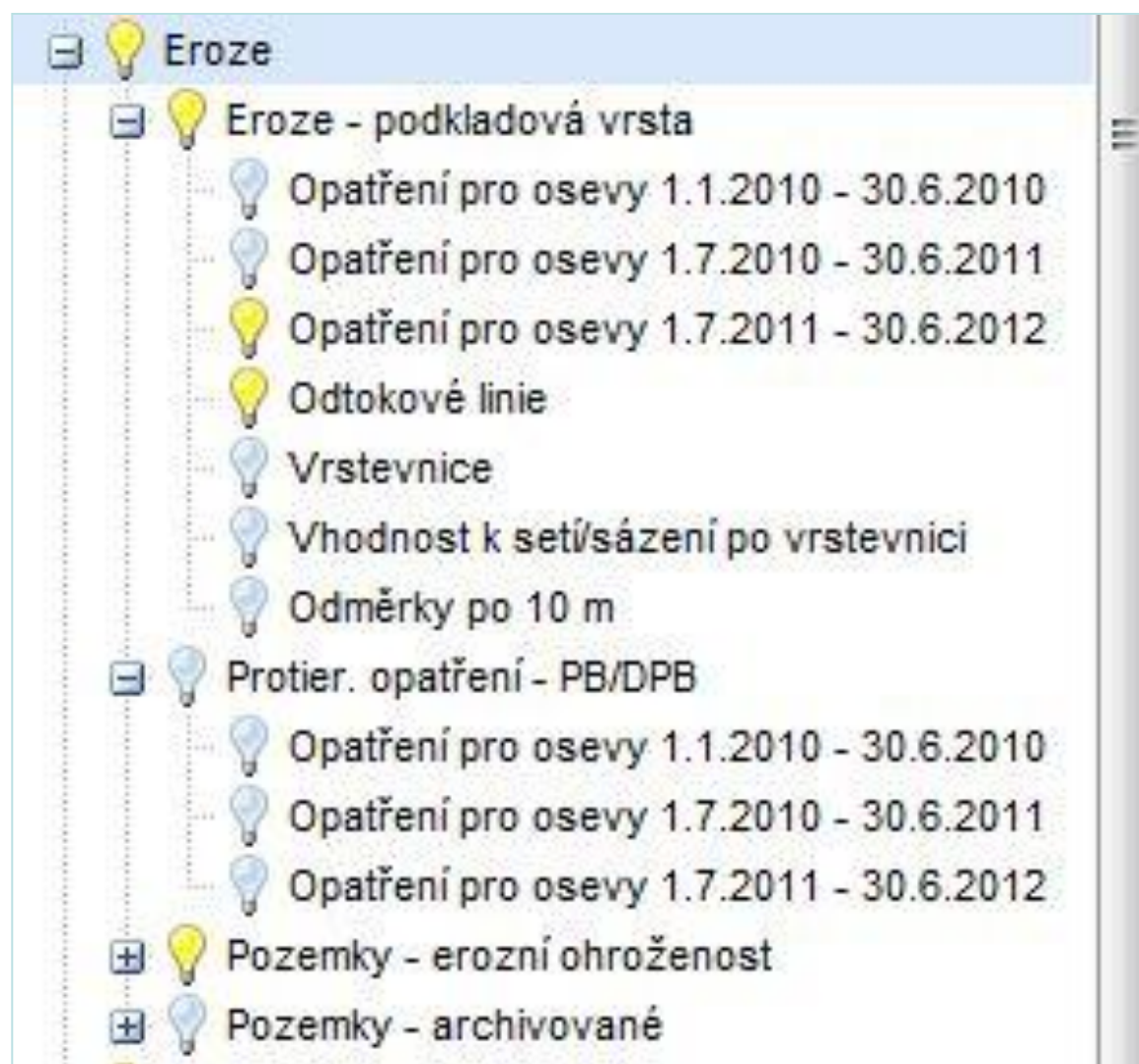
Průměrná sklonitost [°]	Kategorie PB/DPB z hlediska vhodnosti k použití PT setí/sázení po vrstevnici 1)	Největší délka odtokové linie [m]
E	F	G
6,90	rizikové	153,46
7,50	rizikové	60,75
4,00	-	-
5,60	-	-
9,90	-	-
1,70	-	-

Pro osevy v období 01.07.2011 - 30.06.2012				
Vým. silně ohrožené půdy [ha]	Vým. mírně ohrožené půdy [ha]	Výměra neohrožené půdy [ha]	Uplatňované opatření 2)	Specifické půdoochranné techn. MEO 3)
N	O	P	Q	R
0,14	4,97	2,67	A2B2	P3,Z0,S0,V4,K
0,00	1,10	0,19	B2	P3,Z0,S0,V4,K
0,00	0,00	1,40	A1	-
0,00	1,72	1,25	A0	-
0,00	0,25	0,01	A0	-
0,00	0,00	1,02	A0	-

GAEC 2

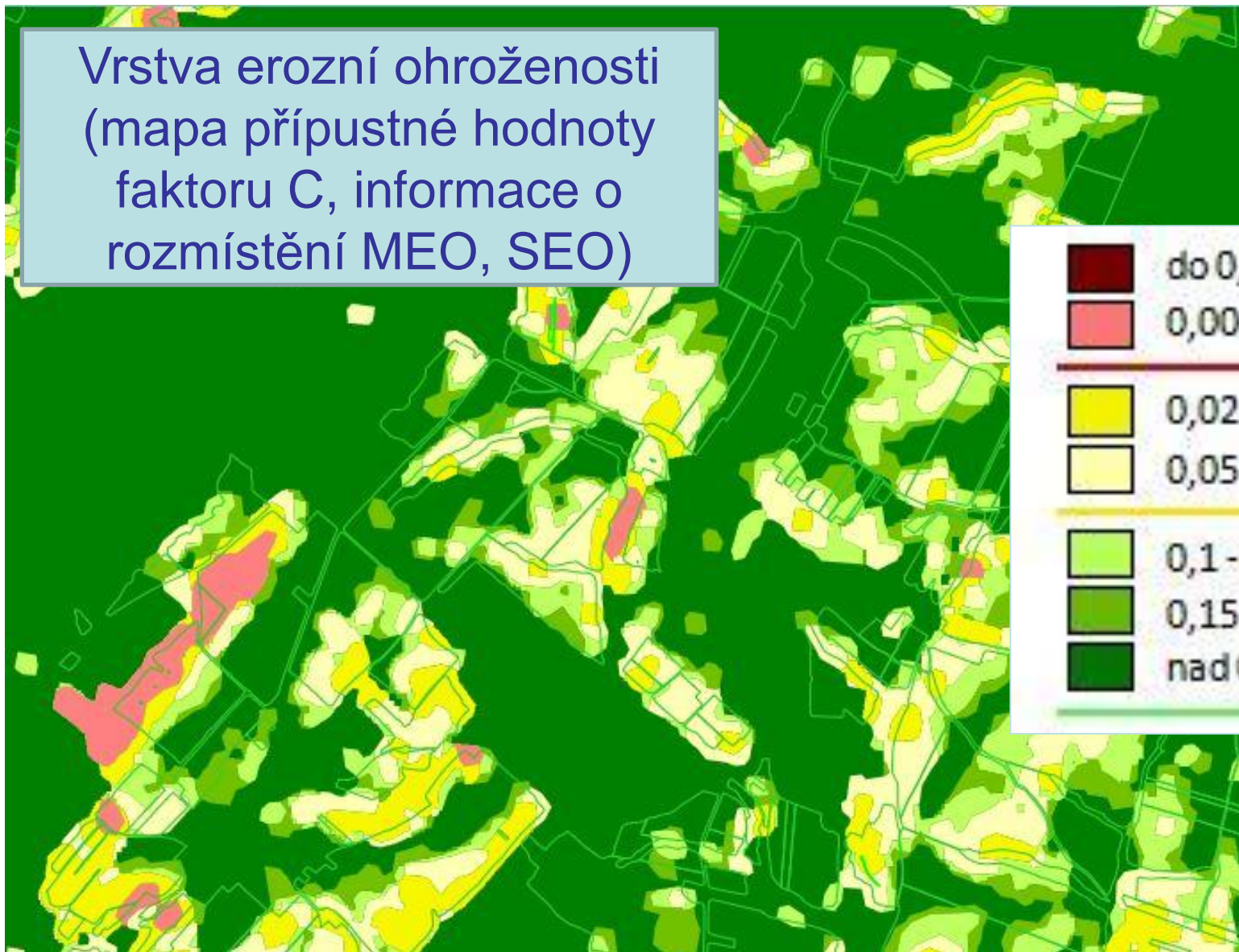
Základní	Podrobné	Zem.parcely	NS	Hnojiště	Klasif.	Dotace	Katastr	KP	Eroze
Vazby	AZZP	OPVZ	GMO	Historie	Změny	Log			
Eroze		Erozní pozemky							
Překryv		Kategorie eroze							
[-] Opatření pro osevy mezi 1.7.2011 až 30.6.2012									
0.14 ha		Silně ohrožené							
4.97 ha		Mírně ohrožené							
2.67 ha		Neohrožené							
<p>A202: Na části půdního bloku se vyskytuje plocha silně erozně ohrožené půdy a na části plocha mírně erozně ohrožené půdy, a proto musí být pěstovány plodiny tak, aby byly splněny následující podmínky:</p> <p>I. na plochách se silně erozně ohroženou půdou:</p> <ul style="list-style-type: none">- Nesmí být pěstovány širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice,- Porosty obilnin a řepky olejné budou zakládány s využitím půdoochranných technologií, zejména setí do mulče, nebo bezorebné setí. V případě obilnin nemusí být dodržena podmínka půdoochranných technologií při zakládání porostů pouze v případě, že budou pěstovány s podsevem jetelovin. <p>II. na plochách s mírně erozně ohroženou půdou:</p> <ul style="list-style-type: none">- Širokořádkové plodiny kukuřice, brambory, řepa, bob setý, sója a slunečnice budou zakládány pouze s využitím <u>půdoochranných technologií.</u>									
[-] Opatření pro osevy mezi 1.7.2010 až 30.6.2011									
[-] Opatření pro osevy mezi 1.1.2010 až 30.6.2010									

GAEC 2

GAEC 2

Vrstva erozní ohroženosti
(mapa přípustné hodnoty
faktoru C, informace o
rozmístění MEO, SEO)

GAEC 2

Změna šrafování a kódů
protierozních opatření po
rozšíření GAEC 2 na MEO

GAEC 2

- PB není orná půda
 - A0
- Na PB není plocha SEO ani MEO
 - A1
- Na PB je plocha SEO:
 - A2 (plocha SEO na části PB)
 - A3 (plocha SEO na celém PB)
- Na PB je plocha MEO:
 - B2 (plocha MEO je na části PB)
 - B3 (plocha MEO je na celém PB)
- Na PB je plocha SEO i MEO
 - A2B2

GAEC 2

Omezení/zákazy vyplývající z GAEC 2:

- Zákaz pěstování širokořádkových plodin – A3, A2, A2B2 (plochy SEO)
- Pěstování obilnin a řepky pouze s využitím půdoochranných technologií – A3, A2, A2B2 (plochy SEO)
- Pěstování širokořádkových plodin pouze s využitím půdoochranných technologií – A2B2, B2, B3 (plochy MEO)
- Bez omezení – A0, A1

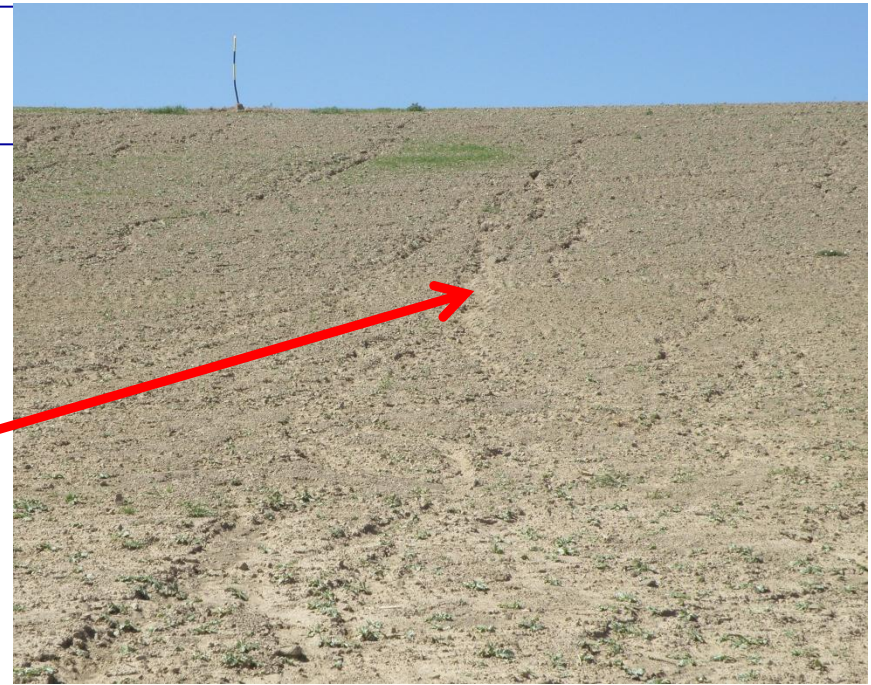
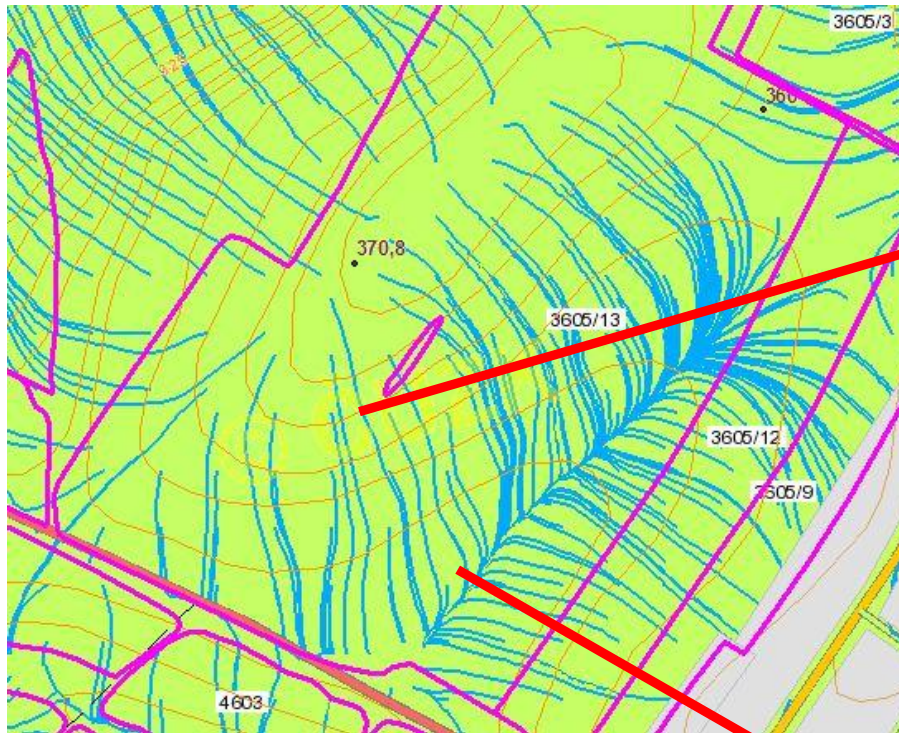
GAEC 2

- Protierozní opatření se uplatňuje pouze na vyznačené části PB (na ploše erozně ohrožené), v praxi velmi často na ploše větší:
 - Na části PB, která je větší než plocha vyznačené SEO/MEO
 - Často celý PB (vzhledem k rozmístění a výměře SEO/MEO nebo v důsledku plošného uplatňování obecných POT)
 - Celý PB (povinně v případě A3 nebo B3)
 - Opatření typu P, Z, S je často z provozních hledisek delší

GAEC 2

- Standardní odtokové linie (vyznačeny modrou barvou)
- Odtokové linie červené (kritické)
 - Délka nad 300 m při sklonitosti PB do 3°
 - Délka nad 250 m při sklonitosti od 3° do 5°
 - Délka nad 200 m při sklonitosti PB nad 5°
- Žlutočervená (červená odtoková linie vyznačena žlutou barvou) – nejdelší z kritických (červených)

GAEC 2

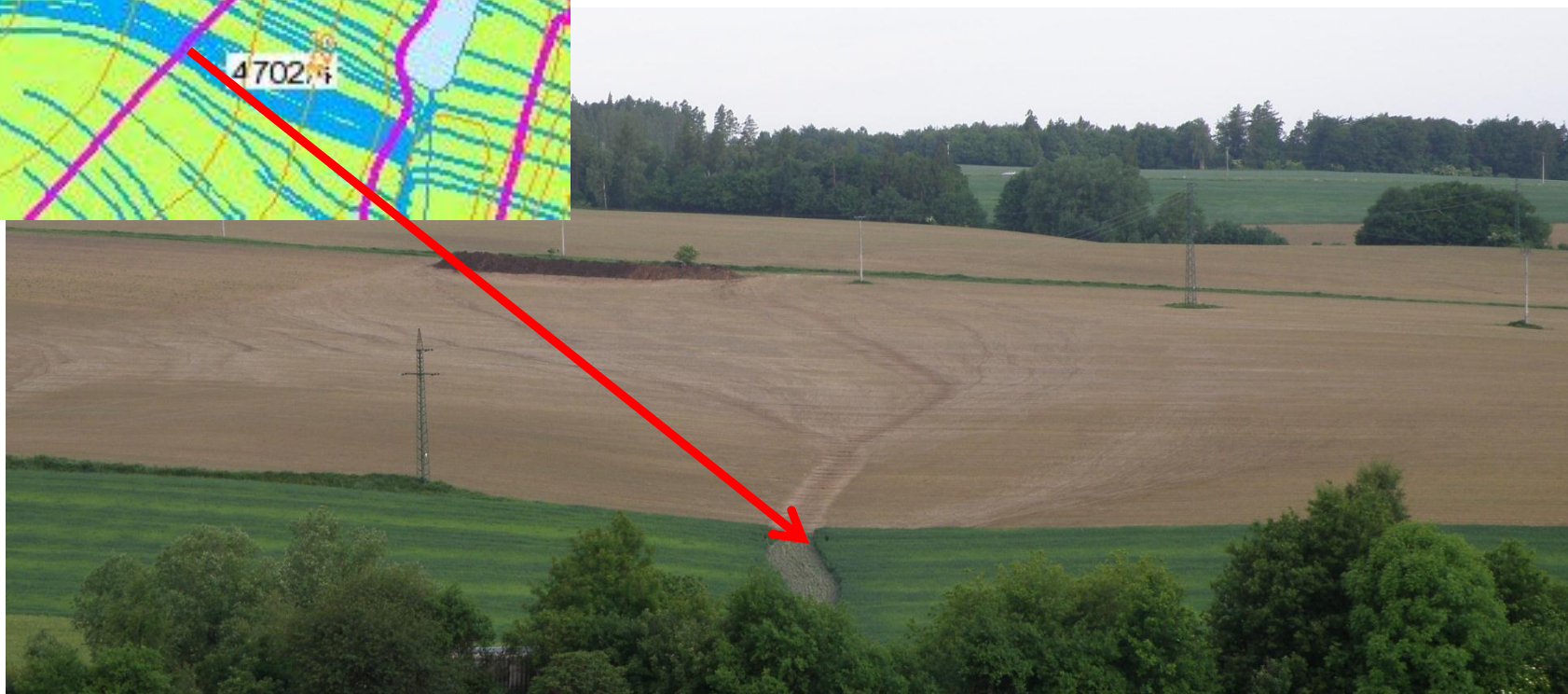

Odtokové linie jsou patrné i v terénu po větších srážkách nebo tání sněhu

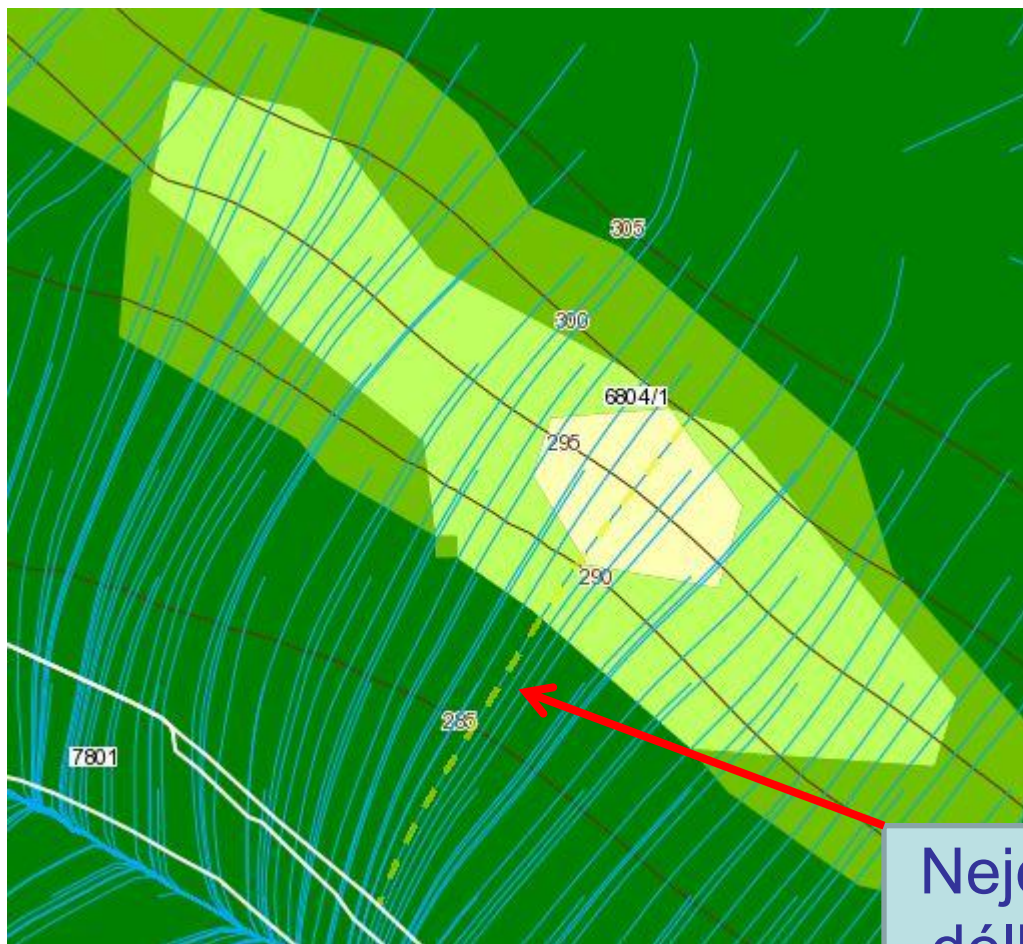
GAEC 2

Protierozní opatření GAEC 2
neeliminují soustředěný
odtok vody z pozemku

GAEC 2

Nejdelší odtoková linie, jejíž délka je uvedena ve výpisu erozní ohroženosti, je vždy vztažena k ploše MEO

GAEC 2

- Samostatná vrstva (zapnutá defaultně s vrstvou odtokových linií) – informativní vrstva
- Týká se PB s výměrou do 35 ha
- Je uvedena rovněž v záložce PODROBNÉ (s expozicí), velký význam pro V4

Rozsah expozice svahu	Kategorie vhodnosti	Míra rizika porušení GAEC	Barva (legenda)
do 70°	vhodné	velmi nízké	zelená
70° – 110°	méně vhodné	nízké	žlutá
110° – 140°	nevhodné	střední	oranžová
nad 140°	rizikové	vysoké	červená

GAEC 2

SEO:

- Pěstování obilnin a řepky s využitím půdoochranných technologií (při zakládání porostů obilnin s podsevem jetelovin nemusí být POT technologie aplikovány)
 - bezorebné setí/sázení
 - setí/sázení do mulče
 - setí/sázení do mělké podmítky
 - setí/sázení do ochranné plodiny (do vymrzající plodiny, do podsevu)
 - důlkování

GAEC 2

MEO:

- POT, které jsou uplatňovány na SEO (obecné)
- Specifické POT pro MEO:
 - Přerušovací pásy (P) – P1, P2, P3
 - Zasakovací pásy (Z) – Z0, Z1, Z2, Z3
 - Souvratě (S) – S0, S1, S2, S3
 - Setí/sázení po vrstevnici (V) – V0, V1, V2, V3, V4
 - Odkameňování (K)
- Podsevy (SEO – obilniny s jetelovinami, MEO – ŠP s jinou než ŠP)

GAEC 2

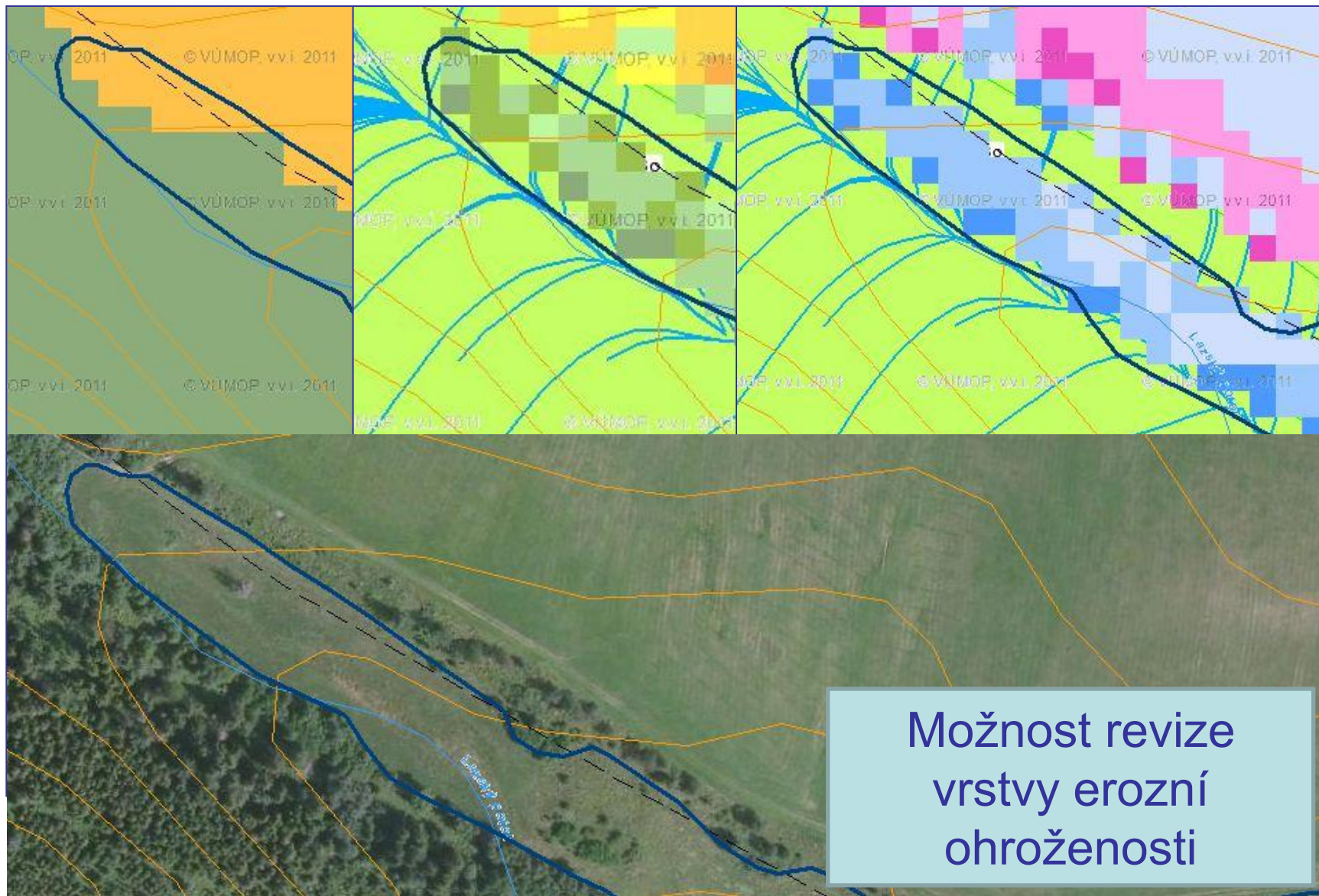
- SEO
 - Pokryvnost půdy min. 30% při zakládání porostů do doby vzcházení porostů
- MEO
 - Pokryvnost půdy
 - při zakládání porostů širokořádkových plodin min. 20%
 - do 30. června musí být zachována min. 10% pokryvnost
 - po 1. červenci musí být vizuálně prokazatelné, že při zakládání porostu byla použita půdoochranná technologie

GAEC 2

- HŮLA a kol. (2010):
 - Orebné technologie (konvenční)
 - Technologie bez orby
 - Minimalizace s kypřením do malé hloubky
 - Půdoochranné zpracování půdy (30% povrchu pokryto rostlinnými zbytky)
 - Přímé setí, setí do nezpracované půdy

Pokryvnost povrchu půdy
rostlinnými zbytky je typická
pouze pro některé
technologie zpracování půdy

GAEC 2

GAEC 2

Protierozní opatření
jsou obsažena i v
projektech KPÚ

GAEC 2

- Výhledy v protierozní ochraně zemědělských půd, které se mohou promítnou to GAEC 2:
 - změna hodnoty faktoru R ($20 \Rightarrow 40$)
 - novela zákona č. 334/1997 Sb. (§ 3) – nepoškozovat půdu erozí
 - rámcová směrnice o ochraně půd (vymezení oblastí a přijetí opatření)
 - limity pro přípustný smyv (až 10 t/ha/rok \Rightarrow max. 4 t/ha/rok)

GAEC 2

Návrh novelizace znění paragrafu č. 3 zákona 334/1997 Sb.:

- Zemědělskou půdu je zakázáno mj. ohrožovat erozí.
- Pro účely tohoto zákona se ohrožením erozí rozumí stav překročení přípustné míry erozního ohrožení půdy stanovené prováděcím právním předpisem

Žadatel zajistí každoročně

na 20% orné půdy evidované k 31.5.:

- a) aplikaci tuhých statkových nebo tuhých organických hnojiv, popř. zapravení zbytků ponechaných produktů (sláma...)***
- b) pěstování jetelovin, popř. luskovin od 31.5. do 31.7***

GAEC 3

- Oblast Organické složky půdy
 - Tuhá statková hnojiva (25, popř. 4 t/ha u drůbežích)
 - Zapravení slámy...
 - Pěstování jetelovin, luskovin, popř. směsi (i směsi jetelovin s travinami)
 - Digestát/separát (sušina 13%)
- LPIS = rozhodující výměra o. p. k 31.5., ale lze splnit během roku
- Význam evidence hnojení
 - Dávka statkových hnojiv
 - Evidence zapravení (bez dávky) – sláma vždy, ostatní jen pro účely splnění GAEC 3

GAEC 3

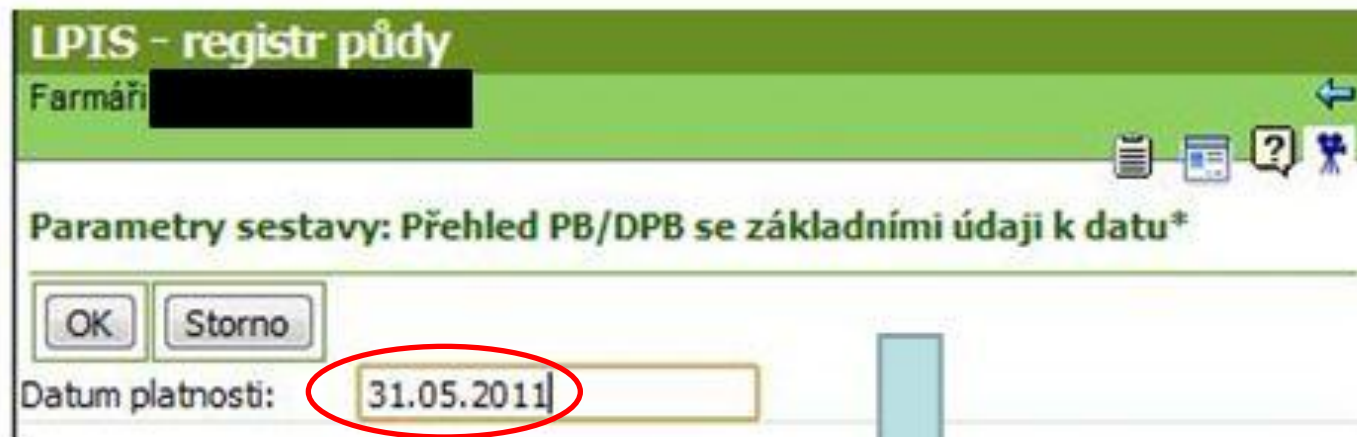
LPIS - registr půdy

Farmář: [REDACTED]

Parametry sestavy: Přehled PB/DPB se základními údaji k datu*

OK Storno

Datum platnosti: 31.05.2011

Součet výměr účinných dle kultur a režimů EZ:

Kultura	Výměra celkem	Výměra v EZ	Výměra v PO
orná půda (R)	11,41	0,00	0,00
travní porost	107,70	0,00	0,00
Celkem:	119,11	0,00	0,00

GAEC 4

***Žadatel zajistí,
že se nebudou na jím užívaném půdním bloku,
popřípadě jeho dílu pálit bylinné zbytky.***

GAEC 4

- Oblast Organické složky půdy
- Zákon č. 133/1985 Sb.:
 - zákaz vypalování porostů (každý)
 - přijetí opatření při spalování hořlavých látek na volném prostranství
- Zákon č. 86/2002 Sb.
 - § 3: pouze suché rostlinné materiály a dřevo – otevřená ohniště
 - § 50: obec může pálení zakázat nebo omezit
- Zákaz se týká pouze pálení bylinných zbytků (*spalovat ořez dřevin v ovocných sadech lze, rovněž pálení bramborové natě*)

GAEC 4

- Porušením je:
 - Pálení bylinných zbytků = tráva, sláma, seno
 - Vypalování travního porostu
 - Vypalování travního porostu, které vede k poškození KP je i porušením GAEC 6
 - Pálení invazivních rostlin
- Porušením není:
 - Pálení chmelové révy, révy vinné, bramborové natě
 - Pálení větví např. ovocných dřevin

***Žadatel zajistí,
že se nebudou na jím užívaném půdním bloku,
popřípadě jeho dílu provádět agrotechnické
zásahy, pokud je půda zaplavená nebo
přesycená vodou, s výjimkou vlastní sklizně
plodiny a plnění podmínky bodu 7***

GAEC 5

- Oblast Struktura půdy
- KDE se zakazuje?
 - GAEC: zaplavená nebo vodou přesycená
 - Zákon č. 156/1998 Sb., AEO 5, SMR 4/7: zaplavená, přesycená vodou, promrzlá nebo sněhem pokrytá
- CO se zakazuje?
 - GAEC: neprovádět agrotechnické zásahy (mimo sklizeň a likvidace invazivních rostlin)
 - Zákon č. 156/1988 Sb., AEO 5, SMR 4/7: nepoužívat hnojiva a pomocné látky

GAEC 5

GAEC 6

***Žadatel nezruší, případně nepoškodí krajinné prvky a druh zemědělské kultury rybník.
Za rušení, popřípadě poškození krajinného prvku se nepovažuje,
dojde-li k zásahu vůči němu
se souhlasem příslušného orgánu.***

GAEC 6

Oblast Minimální úroveň péče, Krajinné prvky:

- zařazené do GAEC (mez, skupina dřevin, travnatá údolnice, stromořadí, solitérní strom, terasa + rybník)
- významné krajinné prvky ze zákona (č. 114/1992 Sb.): les, vodní tok, údolní niva, rybník, rašeliniště, jezero, vodní tok, údolní niva – předmět kontrol u SMR 1/1
- významné krajinné prvky registrované dle § 6:
 - registrované pověřeným obecním úřadem
- rozptýlená zeleň:
 - předmět kontroly u SMR 1/2
 - remízky, meze, křovinné pásy a jiná rozptýlená zeleň
- Evropsky významné lokality:
 - předmět kontroly SMR 5/1 (NATURA 2000)

GAEC 6

Orgány ochrany přírody a jejich souhlas:

- Obecní úřad - Povolení ke kácení dřevin (*mimo ZCHÚ*)
- Pověřený obecní úřad
 - ✓ Stanoviska k zásahům do registrovaných VKP (*mimo EVL a ZCHÚ*)
 - ✓ Registrují VKP a památné stromy
- Obec s rozšířenou působností
 - ✓ Stanoviska k zásahům do VKP (*mimo ZCHÚ a registrované VKP*), příjem oznámení o kácení dřevin
- Krajský úřad, kraj
 - ✓ Péče o PR, PP, EVL a souhlas k činnostem v PR, PP, PO
- Správy NP a CHKO
 - ✓ Péče o NPP NPR, CHKO, NP

GAEC 6

Povolení ke kácení dřevin:

- Ke kácení dřevin je nutné povolení
- Povolení ke kácení není třeba v těchto případech:
 - z pěstebních důvodů (obnova porostů, výchovná probírka) ⇒ oznámení o kácení 15 dní předem (ORP – může pozastavit, omezit nebo zakázat)
 - na pozemcích ve vlastnictví FO, jestliže pozemky užívají, a dřeviny nedosahují velikostí daných vyhláškou
 - je-li ohrožen život nebo majetek (oznámení do 15 dnů po kácení)
- Vyhláška č. 395/1992 Sb.:
 - obvod 80 cm ve výšce 130 cm nad zemí, souvislý porost keřů 40 m²
 - Poškozování a ničení dřevin rostoucích mimo les je nedovolený zásah, který způsobí podstatné a trvalé snížení jejich ekologických a estetických funkcí nebo bezprostředně či následně způsobí jejich odumření

GAEC 6

Zjištění poškození krajinného prvku

Zápis

Datum zjištění poškození krajinného prvku:

12.6.2010

Okolnosti zjištění poškození krajinného prvku:

Místo poškození krajinného prvku:

Fotodokumentace místa poškození (pořizena 15.6.2010):

GAEC 7

Žadatel zajistí na jím užívaném půdním bloku regulaci rostlin netýkavky žláznaté a bolševníku velkolepého.

GAEC 7

- Oblast Minimální úroveň péče
- Regulace se týká rostlin na užívaném půdním bloku a na ploše evidovaného vnitřního krajinného prvku
- Způsoby regulace:
 - Netýkavka žláznatá = v průběhu roku se nesmí vyskytovat kvetoucí a odkvetlé rostliny
 - Bolševník velkolepý = výška rostlin nesmí v průběhu roku přesáhnout 70 cm

GAEC 7

- Zákon č. 326/2004 Sb.: povinnost zjišťovat a omezovat výskyt škodlivých organismů včetně plevelů (nejen zemědělský podnikatel, ale i vlastník nebo uživatel pozemku a objektu), definice invazivního škodlivého organismu
- Vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatření proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů (Příloha č. 8: bolševník je invazivní škodlivý organismus, který je monitorován)
- Zákon č. 114/1992 Sb.: vysazování nepůvodních druhů je zakázáno bez povolení orgánu ochrany přírody (povolení vydává ORP – mimo ZCHÚ)

GAEC 7

***Žadatel zajistí,
že se nezmění na jím užívaném půdním bloku
druh zemědělské kultury travní porost na druh
zemědělské kultury orná půda.***

GAEC 8

- Oblast Minimální úroveň péče
- Jedna z nejstarších dotačních podmínek
- Definice travního porostu (zákon č. 252/1997 Sb., § 3i)
 - Stálá pastvina nebo souvislý porost s převahou travin ke krmným nebo technickým účelům, který může být 1x za 5 let rozorán za účelem obnovy
- Podmínky travního porostu:
 - ohlásí tuto skutečnost ministerstvu nejpozději do 15 dnů ode dne rozorání
 - sklizení krycí plodiny (byla-li vyseta)
 - zajištění souvislého travního porostu do 31.8.

***Žadatel zajistí,
aby se po 31. říjnu kalendářního roku na
půdním bloku s kulturou travní porost
nenacházel porost vyšší než 30 cm,
pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.***

GAEC 9

- Od roku 2007 – podmínka pro žadatele o AEO z PRV (travní porosty)
- Od roku 2010 – podmínka pro žadatele o přímé platby a osu II PRV (bez ohledu zda žádá o AEO či nikoliv), není již v NV č. 79/2007 Sb.
- Po roce 2014 se navrhuje tento GAEC k vyřazení

Žadatel,

***který využívá zavlažování a je zároveň
vlastníkem nebo provozovatelem zavlažovací
soustavy,***

***předloží pro tento účel platné povolení
k nakládání s povrchovými nebo podzemními
vodami v souladu s jiným právním předpisem.***

GAEC 10

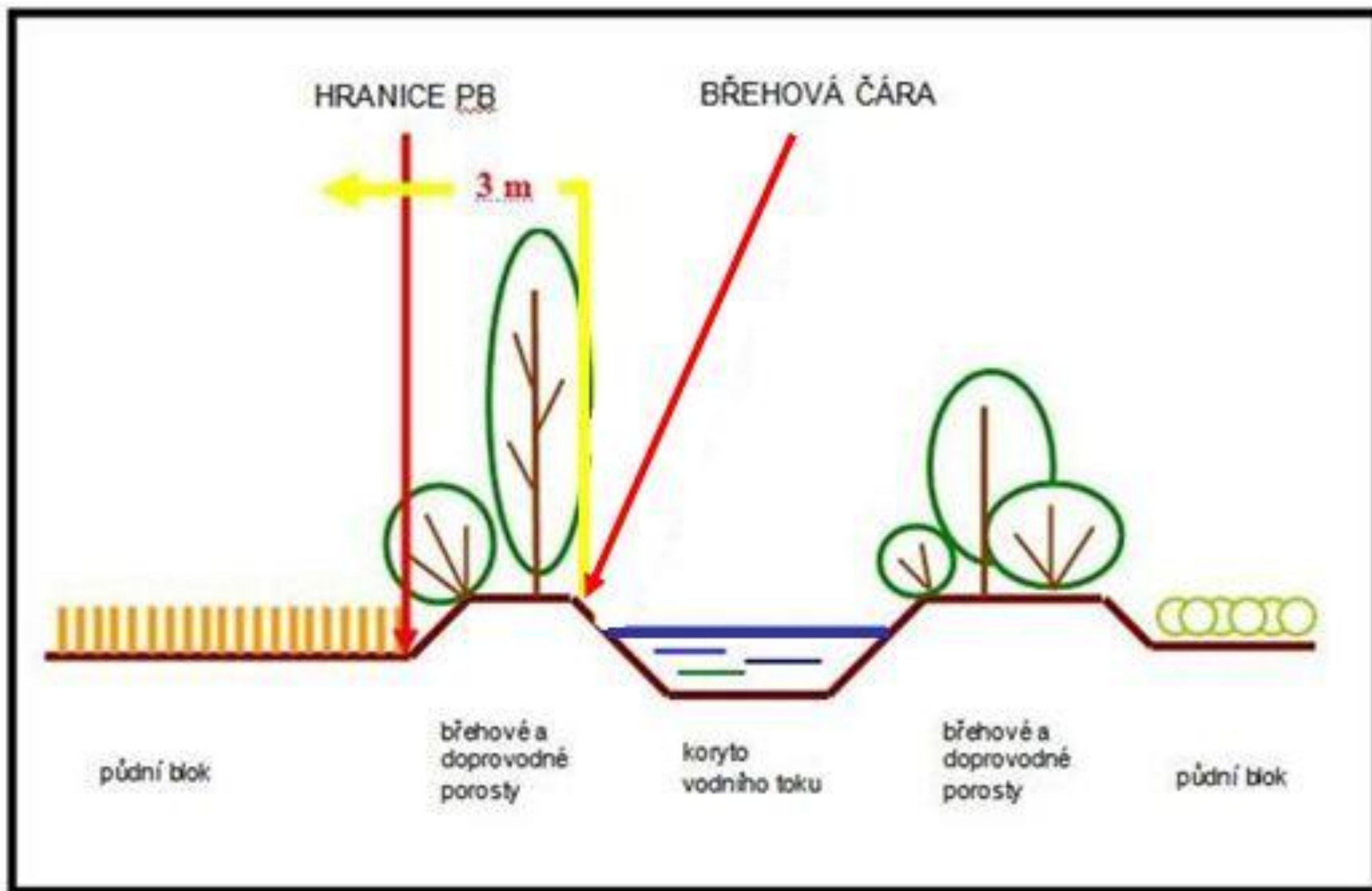
- Oblast Ochrana vody a hospodaření s ní
- Reakce na rozšíření přílohy III NR č. 73/2009
- Zákon č. 254/2001 Sb. (vodní zákon), § 8:
 - nutné mít povolení k nakládání s povrchovými a podzemními vodami k jejich odběru, nejedná-li se o obecné nakládání s vodami dle § 6
 - obecné nakládání s vodami = odběr povrchových vod, není-li třeba k němu zvláštního technického zařízení
 - časově omezená doba platnosti povolení
 - o prodloužení požádat 6 měsíců před skončením platnosti

***Žadatel na jím užívaném půdním bloku,
popřípadě jeho dílu sousedícím s útvarem
povrchových vod, zachová ochranný pás
nehnojené půdy
o šířce nejméně 3 m od břehové čáry,
pokud jiný právní předpis nestanoví jinak.***

GAEC 11

- Oblast Ochrana vody a hospodaření s ní
- Platnost od 1.1.2012
- Netýká se periodických vodních toků a zatrubněných vodních toků
- Zákaz hnojení, ne pastvy (výskyt exkrementů nebo rostlinných zbytků může být)
- AEO 3, SMR 4/6
- Neodečítá se v evidenci hnojení

GAEC 11

GAEC 11

Výsledky kontrol

- Kontrola GAEC za rok 2011 k 13.2.2012, počet porušení: plánované/mimořádné kontroly:
- GAEC 1 = 0/0
- GAEC 2 = 8/18 (jen SEO)
- GAEC 3 = 1/0
- GAEC 4 = 0/5
- GAEC 5 = 0/0
- GAEC 6 = 1/4
- GAEC 7 = 0/1
- GAEC 8 = 11/53
- GAEC 9 = 7/10
- GAEC 10 = 0/0

Postavení GAEC po roce 2014

- GAEC nebudou tvořit samostatnou oblast podmíněnosti, ale budou součástí následující oblasti podmíněnosti (tj. budou 3 oblasti podmíněnosti)
- Životní prostředí, změna klimatu, stav půdy:
 - Voda (SMR 2, SMR 4, GAEC 10, GAEC 11)
 - Půda, zásoby uhlíku (GAEC 1 – 5)
 - Biologická rozmanitost (SMR 1, SMR 5)
 - Krajina, minimální úroveň péče (GAEC 6 a 7)

Pozn.: GAEC 9 se navrhuje k vyřazení

Děkuji za pozornost

Lubomír Smrček